

Latweeschu Awises.

50. gaddagahjums.

No. 16.

Trefchdeenâ, 21. April (3. Mai).

1871.

Latweeschu Awises lidh ar faween veelstumeem makfa par gaddu 70 kap. fudr.

Zelgawâ preefuhth.

1 rubl. f.

Zittur aissuhth (lappa: 70 kap., eespediija: 19½ kap., paas nauda: 10½ kap.) kophâ 1 rubl. f.

Za-apstelle: **Zelgawâ** awischu namma pee **Zantshewski**, **Rihgâ** pee **Daniel Winus**, teatera un wehmeter eelas tuheri un pee **Dr. Buchholz**, leelâ Alexander eela Nr. 18. Wiffi mahjitaji, fohlmesteri, pagasta waliditaji, fribweri un zitti tautas draugi teel tuhgti, lai lassitajeem aggabba apstelleschamu. — Redakteera adreffe: Pastor Sakranowicz Lutringen, pr. Frauenburg, Kurland.

Mahditajs: Wisjaunatakhs sunas. Daschadas sunas. Sainneeks un dabrneeks. Grabhata. Sawads spohku stahs. Pawaffaras preeki. Meitinas ostdeet! Preeksch Sallaspiis latw. mehmluru fohlu zc. Preeksch Tubdu missioni zc. Abildas. Labibbas un preeksch tirgus. Naudas tirgus. Shuddinaschunas.

Wisjaunatakhs sunas.

No **Berlines** telegrafs suno 1. Mai (19. April). **Wahz** semmes walidiba dohmajoht, ja **Bersallas** walidiba ne-isdohdachs noliktâ terminâ dumpi apspeest, schai palihgâ eet, lai **Frantzija** taf weenreis atkal tiftu pee meera. No ta **Wahzlemmê** anshita **Frantschu** karaspehka atlaidihis us mahjahm to semmako E. Jara gwardiju. **Bersallas** walidiba **Wahzu** armijas ufturrefchanas kotes ismaksajusi, tamdeht **Wahzi** no **S. Deni** kreposti iwees un to walidiba atdohs.

Pee un ap **Parisi** wehl ildeenas breefmigi kaujahs un walidibas armijai schoreis gandrihs wiffâs kauschanas paliktusi wirsrohka. Iffi un **Wanwe** kreposti (st. **Parises** laudkahrti us deenwisch puffi no **Parises**) tit breefmigi fashanti, ka dumpineeki tohs newarachs wairs ilgi turreht. Tomehr schee mutti wehl nemm aplan pilnu draudedami, ka neweenu paschu krepostu neatfahschoht walidibas rohkâs, bet labbati schauschoht tohs gairâ. Dumpineeki jau paschi dohd sinnaht, ka teem lidhi schim wairahf kâ 12,000 saldati frituschî un 3000 fangati. Kâ zittas **Parises** awises stahita scheem ne-effoht wairahf ka pawiffam wehl kahdi 25,000 saldati. Kad tas reesa, tad jau warr saprast, kapehz schee taggad ihpaschu konmissijju eezehluschi, kurrâ ja-eeet no namma us nammu un smalti jamelle pehz karra erohtscheem un pehz wihbreem, kas flehpuschees, lai no karra deenesta kûhuu wakkâ. Kâ tuffcho naudasmakku atkal bischi pilditu, dumpineeki pawehlejuschî, ka wiffahm **Parises** eisenbahu-direktzijahm frohna nodohschanas jau us wiffu gaddu eepreekschu buhs eemakfahf. Us tahdu wihst gan kahdus 2 milionus frankus atkal dabuhs rohkâ, bet zil ilgi tad arri ar scho naudu istiks, tur wiffi tit isdohd ween un neweens neneeka nestrahda un nepeln klahr!

Daschadas sunas.

No ahreemnehm.

Berlines pilsehts 17. April ar leelu gohdibu usnehmis us wakkarinahm **Wahzu** parlamenta kungus; bijuschî wairahf kâ 1000 weesi kophâ. Sinnams gudru runnu un gahrdu kumofu jau tur netruhla. Bullsten 10 walakâ atbraukuschî arri keisars, keisarene un frohna prinzijs; zitti printschî un tâpat arri **Bismarka** firts, kas atkal ittin sweiks, bijuschî no pat eesahkuma weesu pulkâ. S.

— **Berlinê** katru seemu effoht japeewedd 6 miljoni zentneru leddus (1 zentners irr 110 mahz.). 2 milj zentneru effoht preeksch allus pagrabbeem wajadfigi un tee 4 milj. preeksch meefneeku, bekkeru un flinneeku nammu pagrabbeem. Kad nu par katra zentnera peeweschamu makfa 1½ fudr. grascha (jeb 5 kap.), tad ta peeweschanas makfa ween istaisa 300 tuhft. rublu. Skatt kahda nauda par leddu ween ja-isdohd. E. F. S.

Parise. No 26. (14.) April raksta, ka ahypus **Parises** tohp atkal spehzigi schaudihis, pee **Rekki** skanstihm jau daschas stundas erohtschî effoht apklususchî. Scharanton festunga effoht walidibneeku rohkâs. Dumpineekem fahf arweenu sliktahf klahtees, jo walidibneeki nahf arweenu spehzigati wirfû. **Asnier** skanstis teem jau irr atneentas.

Parises arzibskaps tohp arweenu wehl no dumpineekem zeetumâ turrehts. **Birma** pahrlausinaschana gan firmgalwim deewsgan fweeschada bijusi, tappis preekschâ wefts un ar bahgeem wahrdeem usrunnahts no kahda 24 gaddus wezza jaunetta, studenta, kas taggad dumpineeku komitejâ fehsh par swarrigu padohma deweju. **Erzibskaps** tam atbildejis: „**Mans** behrus u. t. j. pr.“ Par to schis sakkis, wahrâ **Rigault**, palizzis tit pikts, ka nesinnajis, kâ fawas dusmas islaist. — Zeelo peektdeen dumpineeku barri bij eelaususchees leelajâ **Notrdahm** basnijâ, tur atplehfuschî flappus, netaupijuschî nei sahrkus, jo mannijs, ka tur kahdas mantas dabujamas; bet arri paschu walidiba to eeskattija par nehahrtibu un pawehleja wiffas leetas atpakkal likt. — **Buhs** gan taisniba, ko **Frantschu** ministeris **Jawr** nesen pee **Bruschu** generala **Fabrice** buhdams teizis: „**Wiffu** muhschu esmu saprojis un darbojees pahf fawas tautas swabbadibu, bet taggad ar firmu galwu un luhstoschu firdi redsu, ka **Frantschi** wehl behrni pee swabbadibas atjehgshanas.

Dumpineeki nemm wiffadus erohtschus palihgâ, fuhitijuschî pee **Bruschu** generala kahdu wihru, kas tam lai apfohla tuhda ismakfahf presenti no 2 milionem, ja weenu no tahm skanstihm, kas taggad wehl **Bruschu** rohkâs scheem atdohu. Bet kulluka peedahwatajs dabujis tahdu atbildu, ka bijuschas kellas jalaisch wallâ, lai pheenâ ne-eeuskahs.

Parisneeki dabuhn atkal pilfehtä daschu lohdi redseht un baudiht. 18. April weena bumba eestrebja kahda namma ehadamä istabä, fadausija tur smalki wiffas leetas, apfaisija tohs blakku istabä gulloschus ar sawahm schkilahm un tomehr neweenu ne-ewainoja. Zitta lohde plihfa zittä kahda nammä, kur mahte patlabban sawus behrnus barroja; mahte tappa nosista, behrni ewainoti. Us eelahm irr dauds nelaimes jau notizzis; kahdam wihram, kas blakku sawam wesumam gahja, tappa abbas kahjas norautas. Dumpineekem wehl labs spehks rohlä, leeloggabbalu ween teem kahdi 600; tapehz tad arri Mak Mahons til tad grihb teem ihsti wirsü eet, kad pascham buhs kahdi 150 tuhft. saldatu.

No **Minkenes** raksta, ka erzbislaps islaidis rakstu un spreedumu, ka tee abbi professeeri Dellinger un Friedrichs dehl prettestibas pret kattolu basnizas wirsneezibu tohp isgruhsti no kattolu basnizas. Dellingeram arri tas par leelu apwainoschanu, ka winna grahamtu taschä atrastas lappinas no lutteru professeera Kurz basnizas stahstu grahamatas. (Kurz l. bij Deewa wahrdu professeeris Lehrpattä, Kulbidsneekem buhs wehl peemianä, ka pehrn waffaras zeeminsch.) Ta patte tizzibas strihside dehl pahwesta nemaldibas degg pilnäs leesmas arri pa Austriju. Bruhschu ffolhlu ministeris zaur ihpaschu rakstu darrijis sinnamu, ka Bruhschu waldbiba no sawas pusses ne-eeskattis par pilnu kattolu bislapu nospreedumus pret ffolhlas wihreem, ja ta waina til ween ta, ka tee negrihb pasemotes appafsch tahs jaunahs mahzibas par pahwesta nemaldibu. Tapat arri spreesch Wirtembergas waldbiba. Dsird ka pahwesta labba rohka, Antonellis buhschoht braukast pa walstihm, sawam lungam draugus gahdaht. Bet Deews sinn.

Londonë us kahdu wezzu leetu uhtrupi nesen nahlfu gaismä bilde no Kolumba, Amerikas usgahjeja. Bilde irr preesch kahdeem 300 gaddeem taifita un effoht wehl ittin labbi issfargata, tä ka to labbi aismaksajusch. Kad jel arri mehš dabutum redseht, kahds tad schis isskattijees!

Turku keisarim Jareds, ka Egiptes wihze kehniusch arweenu wairahl aismirsk, peefahpigs buht un tomehr negrihb kam atkal par dauds bahrgi useet. Sultans bij nospreedis, ka daschas saldatu regimentes, kas Arabijä mitta, pahr teem karstajeem mehnescheem lai nahf un paleel Egiptë; wihze kehniusch ihfi atbildejis, ka schim kasarmes ne-effoht nemas ruhmes; heidscht gau atwehleja dascheem nahft, bet papreeschu wiffeem panehma eerohtschus un tohs paturreja sawä sinnä.

Brasiljas (Deenw. Amerikä) keisars libdi ar sawu laulatu draugu effoht nodohmajusch scho waffar braukt apzeemoht Citopu. Warretu jau arri reis atbraukt! S.

No eelschsemmehm.

Par to no wiffas Latweeschu tautas fen kahrtu un ar preeku taggad no zeen. Zimse lunga rohkas gaidamo grahamtu „Dseemu rohka jaunekteem un wihreem“ nessam

saweem lassitajeem klastakas sinnas schis lappas peelikumä un kuhdsam, dahrgi zeenita isdeweja wahrdus, ko winsch tur schai grahamtai par preeschrunnu fuhra, labbi ewehroht. S.

No **Seepajas** pusses 8. April. „Kad jau Februars fildihht schal, tad wehl Merz ar sneegu nahf.“ — Tä mehds teilt un schogadd to arri peedshwojam. Agri, pus Februari sneegs pasudda, filts atmettahs un gahju putni jau pahnahza, un arrajs jau taifijahs stahst druwä art, ezzeht un feht; bet ahu! gawenu putteni nepalikka wis schogadd ne-atnahlfusch. 16. Merzi sahka snigt, puttineht un falt, ka ihstena seema pee dsilla sneega kuppenahm, wehl eetaifijahs un, ta mehš brangi dabujahm ar kamanahm iswisinatees wiffus leeldeenas swehtkus zauri. Bija balta, kohscha leeldeena! Wiffi laudis ar kamanahm basnizä atbrauzä un pirmo leeldeenas swehtku deenu falla, waffarä, 6 gahdus. — Tä tad gandrihs diwi nedelas atkal seemu turrejahm, tä ir schodeen, kur es schis sinnas rakstu, wehl meschä sneega deewsgan reds un naktis falf. — Kä nu buhs muhsu gahju putnimeem par scho seemas laifu gahjis? Kä nu rahdahs, tad schogadd, kur it agri gribbejahm druwä eet, nu it febbu eetapfim; jo semme wehl nau wiffur atlaidusees un irr flapja.

Zapeeminn, ka pirmo leeldeenas swehtku deenu no pulkstens 10 waffarä libdi gaisminai austoht warren leela seemeta blahsma atkal parahdijahs. Seemeta rihti bija weenä affinu farkanumä ar balganahm struhgahm. — Laudis sinname tur schahdas un tahdas dohmas un wallodas par to; bet gudris un deewa-bijigs zilweks nebihstahs; bet issauz tizzigi: „Kungs, zil krahschni, leeli un ne-isprohtami irr Tami darbi! Debes un semme irr pilna Tawas gohdibas!“ E. F. S.

Dohbeles mahzitaja muishä schinnis nedelas irr atkal kohpä tee komissiones lohzehti, kas no Widssemes un Kurssemes mahzitaju pusses us to iswehleti, lai latweeschu bihbeles rakstu un wallodu jo kreetni isslaidro, ka to no jauna warr drukkast. Kä jau agrahl sinnojahm pee jaunahs derribas darbs jau irr pabeigts, bet ar wezzu derribu wehl peetiks labbam laikam; taggad dsihwo gar peekto Moshus grahamtu, weenodamees Widssemes un Kurssemes padohmäs.

No **Kurssemes** basnizas teefas pusses. Augstais lungs un ministers apstiprinajis par mahzitajeem: preesch Saulas un Elfschu draudses R. Döringer l., libdschinnigo Wahnes dr. mahzitaju; preesch Tulluma latweeschu draudses Jürgensohn l., libdschinnigo Chdjes mahzitaju; preesch Bahrbeles krohna draudses Grüner l., libdschinnigo Subbatas mahzitaju.

Par to kauschanohs, kas Ddessa nupat pagahjuschas leeldeenas stary Greekeem un Schihdeem bijusi, isnemmam no Maslaw. aw. schis sinnas: Pirmä fakihwe zehlahs leeldeenas rihtä stary weenu Greeki un weenu Schihdu deht pistoles schahweena. (Greeki mehds leeldeenas rihtäs sweht-

teem par gohdu schahweenus laist gaisä.) Abbeju tautu lohzeffi mettahs pulkä un dšinna weeni ohtrus pa eslu eelahin; schihdu bij leelahs pulks un teem palikka wirerohka; fawä pahgalwibä tee nopohstija to kustu us netahstahs greeku basnizas wahrteem. Wakkaram usbruhkoht palikka meerigati, bet ohtru riht ap scho paschu basnizu salaffijahs leeli pulki Greeku un atradami to Schihdu nedardu pee basnizas wahrteem nu eelahrfa jo stipri pret wisseem Schihdeem, kas ihpafchi tai pilfehda dalkä dšihwoja. Nehmahs lammatees no abbohm puffedim; weens almins, kas no lauschu widdus fkehja Schihdu lohgos, dewa sismi brukt wirsä, un nu Greeki nehmahs eelas bruggu alminus zelt im til laist us schihdinu nammeem; barri gahja pa zittahm eelahm melledami, kur til kahdu schihdu waj schihda bohdi useet. Dafch no fagrahhteem schihdineem dabuja zaur to naggeem issprukt, ka metta kustu un zaur to par fristitu israhdidamees isglahbahs. Polizeja eefahfuma fuhstija 6 kasakus un pahri sprizzes, kas ar uhdeni lai dšiffina eekarjuschohs, bet kad tas neko nelihdseja, tad bija jafuhda saldatu kompanija pulkä. Bet laudis reis eekrakfojuschees tik til nezehlahs pretti saldteem, tik zaur kapteines apkerrigu prahtu tikka peemeerinati. E nu nahza generalis Olochow ar wairahk kompanijahm saldatu pulkä. Pastarpam nemeerneeki bij us schihdu ffohlu aisdewuschees un tur leelu pohstu padarrijuschu. Atkal nahza wakkars un tappa kluffu, bet ohtru riht zehlahs tahds pats un wehl leelahs lehrums, kamehr tad saldati ar flinte resgalleem schlaidija barrus un tikka noieikts, ka kur neklausihis us weetas eet prohjam, tad taps schauts. Tas nu palihdseja, isklidha nemeerneeki; bet leels pulks irr fanents zeeti un ihpafcha komissione sehch to leetu noteesadama. Wehlahs skaidras sunas israhda, ka nemeera deenas 2 zilweki irr us weetas bijuschu pagallam, 8 zaur peedsefchannu miruschu, 3 tikluschi eowainoti ar schtikkeem, 17 zittadi fkrambati. No almineem irr stipri trahpiti 3 offizeeri un 24 saldati; pa laimi peelittais ugguns nedabuja isplattitees un tappa zaur dsehsejeem tuhda aptur-rehts. Taggad nu irr wiffi ittin kluffu.

No **Maslawas** suno 11. April, ka 336 werstes no turrenes us Maslawas-Smolenskas dšelszeka pee Garzewo staziones zaur fneega un lectus leelu uhdeni tilts salausihts un brauzejeem jazeklahs ar laiwahm pahri; bet irr jau gahdahs, ka nezil deenas atkal wifs buhs fataisihts.

— **Maslawas** leela basnizas grahamtu krahtuwe 12. Merz tappusi apdahwinata ar diwi „jaunahs testamentes raksteem“, so grafs Orlow-Dowidow tai atwehlejis. Abbas grahamtas irr greeku walloda rakstias un buhs lihds 800 gaddu wezas. Grammatas atrohдахs arri bildes no preeka mahzitajem, so to laiku fkuunstneeki fastahdijuschu.

No **Katerinoflawas** kahds lungs dohd padohnu preefch tahs aitu kaites, kur tahs tik ilgi greechahs riuki, kamehr irr pagallam. Effoht atradduschu, ka schi kaite zekotees no dundureem, kas fawus pantinus waj faufas

fmilts, waj arri aitahm us pascha purna usdehj, ta ka tee ar dwaschu tohp dšikkahk eewillti un tur pee smadse-nehm isperrinati fahk kufteht un aitai leelu galwas greefchannu darriht. Tiffo kaite rahdotees, wajagoht pahri reises schnauzamo tabaku flimmai aitai nahfis eepuhst; nemeerigam ihneekam zaur schkandaufchannu tohpohk durwis rahditas.

Turkestan kahds lungs. Majewski wahrda, irr nedohmajis fahk wihna kohkus audsinahk, effoht wiffu labbi apfwehris un warroht zereht, ka wihns buhshoht ittin labbi tur isdohstees un wiffam apgabbalam dauds pee labklahfchannas peeneft.

Tiflis. No tahm leelfirstam Kaukasijas walbineekam atwehletahm naudahm irr 150 tuhst. rubli taggad ismaf-fati preefch tam, ka warretu par labbeem zelleem gahdahk, kas wedd no Melnabs juhras ohsta pilfehdeem us Kaspifkas juhras andeles weetahm un tahlahk us Persijas rohbeschahm.

Kohkus no fakkeem fargahk. Kad grihb augtu jeb arri zittus kohkus no fakkeem seemä issargahk, wajaga nent 3 mahzinas kaufetu tauku un weenu mahzinnu darwas, un tohs us masas ugguns turroht ittin labbi famaisht kohpa. Nowembera mehneft wajaga ar scho maifsumu, kas pataisihis flitens, tohs kohkus tik plahni zil ween warr pahrwilkt. Tam kohlam ka arri tai kohka fullai schahda apsmehrefchana neko neslahde. Mehs pafchi effam isprohwejuschi un atradduschu, ka tas kohks kurfch nebij apsmehrehts no fakka bij nograusis, bet tas apsmehretais nebij ne aifskahrts. Puknas.

Saimneeks un dahrsneeks.

III.

Dahrsn.: Sakkat mihltais zeemin, kapehz gan nestahdatees pee fawahm mahjahm auglu-kohkus? — Juhš jau wairs nepeederrat pee rentneekem, bet gruntneekem, kas mahjas piakuschu us behrnu behreem.

Saimn.: Labprahk to darritu, bet behrnu man nau, ilgi arri wairs nedohmaju dšihwoht, jo wezzums un — meegs — tikpat ka jauna meita peeglauchahs. —

Dahrsn.: Tahdu runnu nebiju zerejis no jums dširdeht. Kad Lopez lungs buhtu dohmajis, ka pehz mas gaddeem mirshoht, tad nebuhtu warrejis farkano- ar widdus-juhru faweenohk. Kad kates ta dohmatu un us preefchdeenahm neko negahdatu, tad dafch labbums truhktu, kas mums taggad derr par labklahfchannu. — Egiptes semne arweenu bijis leels faufums, ta ka feunafos gaddos tur tiffai gadda 5—6 lectus deenas fskaitijuschu; bet pehz tam, kad wize-kehniusch Mehemet Ali 20 millionus kohkus lizzis stahdiht un fchee kohki pehz gaddeem leeli usauguschu, tad taggad tur tai gabbala katra gadda lihstohk lihds 40 deenas. — Ta tad redsat, ka kohki un krahmi, meschi un dahrsi zil ween warr jalohpi un ja-

taupa, tee wissai dabbai un mums pascheem derr par fwehtibu. Kohku ehnäs semme paleef jo ilgi mitra, no tahdas weetas arri fittäs waffaras naktis, ir pat faufakä laikä migla un raffa iszellahs, kas muhsu aplahrtejus laukus atspirdsina, wairahl ne kä tur, kur nelahdi kohki ne-aug, kur wehjsch par kohku plikkahm kalwahm jeb ee-leizahm, kä kahds warrenais pahrsstaiga, druwäs un sah-liti schahwe, miglu ahtri aisdenn un zaur to stahdineem daschu mitrumu laupa.

Saimn.: Jums gan taisniba; — bet auglu-kohki jau arri wissur un katra semmē ne-aug un wissur teem arri nau derriga weeta.

Dahrsn.: Auglu-kohlus gawēs, laukōs un plawās stahdiht nau pee mums wehl eeraddums; bet kas nespehj jeb newarr kohku dahrsu ectaisiht, jeb kam preeksch teem nederriga semme un weeta, tee lai stahda daschadus zittus muhsu meschu un lauku kohkus, tee jau arri deewōgan derrigi, aug katra semmē un weeta un no teem warr wehl stahdus birēs un uppmallās deewōgan dabuht. Ir schee derr muhsu mahjahm jeb eedfihwei par jaukumu un wissai dabbai par fwehtibu. — Putninsch sawu ligidinu isleef ar mihsstahm spalwinahm, zuhka sawu midseni ar deg-gunu un kahjahm apspaida un nolihdsina, waj tad nellahjāhs zilwekam, kä wissas raddibas kungam arri sawu mahjokli puschkohht?! — Kam skaidra firde wehl kruhtis pulst, kas tikkumu un Deewa bijaschanu kä dahrgu rohtu sawa firdi glabba, tas arri schkistus firde-preekus kohschā pasfaules dahrsā fajuttihs, katra krumina sakkums un seedi tam jaunus preekus radda un tam usfauz: Zilweks mahzees aplahrtejas dabbas jaukumus passiht, tohs preeksch femis isleetaht un eeksch teem ar meerigu un Deewam pateizigu firdi prezatees! —

Saimn.: Jauki dsirdeht juhsu jausmas eeksch dabbas leetahm un tadeht arri zerru ka no jums padohmu dabuschu, us tahdu wihsu warram mahju dahrsindōs un krumōs ne ween muhsu singotajus putninus, bet it ihpafchi lagstigallu peelabbinaht?! —

Dahrsn.: Ja pee juhsu mahjahm kahds strautinsch tell, jeb kahds dihkitis ar kupleem wihtoleem un eewahm beesi apandfis; ja ehrlschku, krisdoru, bubeeru, plihderu zc. zc. krumini beesi fa-auguschu, kurrōs lagstigalla 2—3 pehd. no semmes sawu ligidinu taifa, tad sinneet ka leela dscedataja pee jums us dsihwi nomettisees. Kad stary krumineem kohku lappas beesi fabirruschas, tad putnini tur appalsch puhdamahm lappahm pulks tahrprius atrohd, un tadeht tē labprahl ustureahs. Pawaffarā dahrsus tihrijoht semmōs krumindōs schur jeb tur lappu kuschkitis krumu sarrindōs japamett, jeb tihscham ja-eleef, tee peekrahpj feskus, kalles, sebbeekstes, schaggatas zc. kas pehz putnini ligideem melle un lagstigalla tahdam lappu kuschkitim waj nu drihs par kaiminu nomettahs, jeb arri us tahdu sawu ligidinu buhwe. — Kalles un sunnus tur

nelaujāt aplahrt tellaht kur lagstigalla pohga, — tad gaddu no gadda wiuna juhs apmeklehs. —

Saimn.: Baldeews! — Man preeks ka atkal ar jums fatizzees, jo tuffschā jau no jums nelad ne-aiseemu. —

S. K.

G r a h m a t a

to mihsch rakstneeks Latw. Uw. apghadatajam atwehlejis nodruklaht, lai wehl zil dasch lassitajis mihsu palihgā nahtu, muhsu tehwijās femnibu eewehroht.

Mihlais Prinz!

Juhsu raksti mannim it labbi patikka, jo tee rahda us usmannigu un apdohmigu prahtu, kahds arri juhsu tehnam bija, kas labbā peeminaā pee mannim irr, no ta laika atpakkat jau, kur mannim arri juhsu juhrmallas basnizā pa peezi gaddeem mahzitaja amats bija, un es juhsu tehnam palihdseju rakstischanu eemahzitees. No ta laika kur Bises basnizā mannim darbs wairs nau bijis, taggad 36 gaddi pagahjuschi. Tik ilgi scheligais Deews mannim dsihwibu un spehku wehlejis. Gohds mihsam Deewam.

Juhs ne beidsamais, bet pirmais sinnu mannim laiduschu, — un sinnu tahdu, ko nei warru nei gribbu wehjä laist. Ja zilweka galwa jeb peere, ko effat usgahjuschi semmes kleypi — warrebuht tik ilgi paslehyta gullejusi, kä paschi dohmajeet, — un tapehz gan peederrejuhi kahdam Dibbeeschu zilwekam, bet tad nu arri tas patiktu ittin labbi teem kungeem, kas gudri mahziti Tehrpata un preeksch sawahm ismekleschanahm ar pateischanu to nemtu prettin, kad gribbetut winneem to par dahwanu doht. Par to nosuhtischanu pee winneem es gan pats gahdatu, kad gribbat schkirtees no scha sawa atradduma.

Kas par teem gleemescheem appalsch beesas smilkschu kahrtas uppes mallā jeb kraftā, — juhsu dohmas arri taisnibu usgahjuschas. Labbi mahzitu un dabbas prattigu wihsu ilgai un prahtigai mellekschanai ta sawraschana libbas leezibas dabujusi, — ka it wezgeem laikeem juhra nestahwejusi tik ween tahlu — Kursemmei eekschā, — bet ir deenas un gaddi bija, kur wissa Kursemme bija appalsch juhras uhdenihm, — un juhra tad pamaggam to semmi fausumam atdewa. Mannim buhs mihsu, kad juhs kahdu kulliau, ar schahdeem juhras gleemescheem pilditu, zaur sawu mahzitaju mannim gribbetut atsuhstih, lai warru jo labbi isfraudsih, waj tee it pawissam facet ar teem, ko wehl taggad pee juhrmallas atrohn, un waj nebuhs ir kahdi zittadā seijä. Ittin zittadus gleemeschus, figgelinus, korallus un fwechadus gihmjus useet, kad aprauga kalkatmianu gabbalus, ko weetahm arri pa laukeem usarr, — kurreem eekschā wiini kä eeauguschu, bet ihsti us alminu wihsu pahrewhrtiti, pa almineem palikkuschu, — un tad kahdi isfatahtas pat kä tahripi waj kä salkschu. Schee tahdi ir no klintu-kalneem atrauti gabbali. Eeksch paschu

afminu-kalneem tee irr ka weenâ gabbalâ. Masu jausmu no schahdeem flinteem warrat dabuht, kad gribbat apraudsiht pee Rindes Siggat mahjahm, wezzas pils gruscheem prettim Engur-uppes afminu-dubbeni. Warrbuht ka scht uppè arri tahlahf us juhvas puffi — appafsch uhdens kahdâ weeta fur afminu plehni redsami; kad tahdu weetu pasihstat, tad luhdsams dohdeet mannim par to sinnu. Warrbuht arri ka kahdus afmina-gabbalus atrohdat, kas parahda kautkahdu fweschigu afminainoti, jeb us afminu wihfi pahriwehrtitu leetu, — tad peedallait mannim to.

Wehl wairahf juhs warrat mannai sinnaschanai par to, kas juhra dsihwo un kustahs, paligâ nahkt, kad jums patiktu mannim to preeku darriht, un sweijoschanas laika jo smalki apraudsiht eelsch teem muddeem ko lihds ar siwihm iswelf ahra un eerauj laiwâ, — tohs masus dsihwneekus, luffainus, tahpinus un daschadas krabfu-sortes, — un — til ne par dauds no weenas sortes, — no teem falassihf labbu teefu un kahdâ trauzinâ waj leelakâ glahf jeb puddele ar jo leelu kaku, eebeht, — tad teem kahdu masumu brandwihna usleet, lai nepuhst, — un kad warrat, atkal zaur sawu mahzitaju mannim peefuhtht. Zau ilgi manna kahroschana stahw pehz tahdahm leetahm, un schehl mannim, ka newarru pats pa ilgaku laiku juhrmallâ buht un sweijneekem pat lihds braukt, kad tee dohdahs us juhru sawas lohmas wilkt. It tapehz ka juhs ta labbi usmannigi, un arri wismasakus dsihwneezinus warrefeet isfchirt, — un arri tee wismasaki mannim buhs peenem-migi, — es zerru ka juhs neazijnaju welta mannim par paligu. Ittin labbi buhtu, kad juhfu jaunais ffohlmeisseris, no ka dauds labba esmu dsirdejis, ka flawetu par ihfi prahstigu wihru, saweenotohs ar jums un palihdsetu arri mannim peewest tahdas dabbas-leetas, — kahdas juhfu juhrmallâ pee-eetamas.

Arri par to labprahst sinnu nemtu prettim, waj Thres uppè kautkur nedabuja arri sintaru gabbalinus. Wis-mihlaki mannim buhtu tahdi gabbali kam eelschâ ka eeflehgti luffainisehi, firneki, fludras un zitti raddijumi. Sawadus juhvas gleemeschus — ko jo rektam reds, warretut arri preeksch manni falassihf.

Juhfu rakstus ko taggad turru, gribbu suhtihf arri us Zelgawu, kassinn waj nepatiks tohs eelikt Latweeschu Awises, par usflubbinaschanu zittam, kas gan buhtu warrejis kaut kahdu atbildu doht, un tomehr wehl nau dewis.

Paleekat weffeli un dohdeet sawâ laika atfal jaunâs sinnas juhfu wezzam mahzitajam H. Kawall.

Sawads spohku stahstis.

Preeksch kahda pusgadda kahds kungs reisodams zaur Schlingeni us Dabnu semmi, weenâ wehlâ walfarâ eegahja kahdâ zeemâ, fur netahku us pakalna smukka pils stahweja, un gribbeja turpat par nakti pahrgulleht. Mahjas

faimneeks teiza ka winnam ne-effoht wairs platscha preeksch wiina, jo rihtâ tilfchoht weens fohdihts un jau trihs bendes pee wiina naktsmahjas turroht. Winsch atbildeja: „Nu, tad es gribbu us to pilli eet. Tas leelskungs, jeb kam ta pils peederr, manni jau eelschâ laidihis un kahda gulta jau buhs brihwa preeksch mannim.“ Saimneeks atbildeja: „Dascha smukka gulta, ar sihda dekkeem stahw tannis istabâs un tahs atflehgas irr mannâ glabbaschanâ. Bet es jums negribbu to padohmu doht tur eet gulleht. Tas zeenigs kungs jau irr preeksch labba laika ar sawu zeer'mahti un dehlu us tahlahm semmehm aisgahjis un no ta laika spohklojajs tanni pilli. Tas muischkungs un tee deenestneeki no bailehm nepalikka un kas no ta laika tanni pilli irr eegahjis, tas ohtrureis jau eelschâ ne-eet.“ Par to winsch pafmehjajs, jo winsch bij firdigs wihrs, kas no spohkeem nelo neistaisija un fazzija: „Es gribbu prohweht.“ Ar wissu pretti runnu wajadsjeja tam faimneekam tahs atflehgas doht; kad nu winsch ar wissu bij gattaws, kas wajadsigs pee tam, kad spohkus gribb apmekleht, gahja winsch ar sawu fullaini kurfch pee wiina bij, us to pilli. Pilli winsch nenogehrbahs un arri negribbeja gulleht, bet gaidiht, kas notiks. Beidsiht winsch nolikka us galda diwi deggoschas swezjes un blakkam diwi peelahdetas pistoles; nehma garra laika deht awisi rohkâ un sahka lassihf. Ilgi nelas nelikkahs mannoht. Bet kad pušnaks jau bij klahf un basnigas turni pullstems diw-patsmit fitta, pahf pilli pehrkona mahkuli pahrgahja un leelas leetus lahfes pee lohgeem fittahs, tad klappeja trihs-reis stipri pee durwihm un weens breefmgis rumpis, ar masahm schleeledamahm azzihm, pufs ohlektes garru deggunu, greesdameem sohbeem, ar kafas bahrsdu un ar spalwahm wissaplahrt, nahza tanni istabâ un ruhza ar breefmgigu balfi: „Es esmu tas leelskungs Messistofeles. Labbi kad juhs manni atnahzoht apmekleht, waj effect atwaddijuschees no feewas un behrneem?“ Tam fweschajam tungam pahrfrehja schauschallas no papescheem, pahf mugguru lihds pat rihta zeppures appafschai un nabaga fullainis ais bailehm jau bij pagaldè. Bet kad Messistofeles ar breefmgahm azzihm un ar augsti pazeldameem zeekem klahtaku nahza, it ka winnam buhtu par leefmahm ja-eet, dohmaja tas kungs: Deewa wahrda, taggad ta irr un iszehlahs firdigi angfchâ, turreja tam wellam pistoli pretti un fazzija: „Stahw, jeb es schauschu!“ Ar tahdu bischki sewi neweens spohks gan, ka melsch nelanjahs beedetees, jo kad arr gribbetu schaut tad nesprahgst walkâ, jeb ta lohde netrahpa wis to garru, bet skreen atpaffak un trahpa paschu to schahweju. Bet Messistofeles iszehla draudedams pirstus, greesahs lehnem aplahrt un gahja ar tahdeem pascheem fohleem, ar kahdeem bij atnahjis, atpaffak. Bet kad kungs redseja ka sahtanam bij bail no pulwera, dohmaja winsch: Taggad nau wairs nelahdas breefmas, nehma ohtrâ rohkâ swezzi un gahja tam spohkam, kurfch lehnem par weenu gangi aisgahja, tikpat

lehnem pakkal un tas fullainis lehza, zif ahtri ween warredams no istabas ahra un fkehja us zeemu un dohmaja: Labbahl pee bendehm nakti pahrgulleht nekà pee spobkeem. — Te us weenreis pasudda tas spobhs tanni gangi it ka buhtu semmè eegrimmis. Bet kad tas kungs wehl pahri fohlus gribbeja tahlaku eet un redseht, kur winsch irr pallizzis, pasudda appalsch winna kahjahm semme un winsch zaur weenu zaurumu nokritta, no kurra winnam ugguns spihdeja pretti un winsch patè dohmaja, ka eijsht jau us zittu pasauli. Kad winsch kahdas desmit pehdas dskli bij nokrittis, gulleja winsch nemas nefasittees us seena tschuppas, appalsch semmes pagrabbà. Sefchi zilweki stahweja ap weenu ugguni stary kurreem arri Mesistoseles bij. Wissadas leetas gulleja apfahrt un diwi galbi bij ar laudst apkrauti ar selta dahlderem, weens smuttahls kà ohtris. Nu redseja tas sweschais kur winsch bij; jo ta bij pasleppena neriktigas naudas taistaju beedriba, kurreem wisseem bij meesa un affins. Bet nu noscheloja gan reisneeks kà nebij fainneekam klausijis, bet tatschu bij nahzis te gulleht, jo winsch tiffa no ta pagrabbà zittà eegrubhs un dsirdeja ittin skaidri, ka winni par winnu teesu spreeda un fazzija: „Tas buhs tas labbakais kad mehs winnu nokaujam.“ Bet wehl weens teiza: „Mums wajag winnu papreelschu pahrlausnakt, kas winsch irr, kà winnu sanz un no kurrenes winsch irr.“ Bet kad winni dsirdeja, ka winsch weens angsts kungs effoht un us Kopenhageni pee lehuina reisojoh, usskattijahs winni weens ohtru ar leelabm azzim un kad winsch atkal bij pagrabbà eewests, fazzija winni: „Taggad stahw ta leeta flitti. Jo kad winsch pasustu un zaur to fainneeku isnakhtu, ka winsch irr pilli eegahjis un nau wairs isnahjis, tad nahktu par nakti hufari un muhs fanemtu un kannepas buhs gan schogadd labbi auguschas, ka weens strikkis preelsch palahrschanas daudi nematschs.“ Tadehl winni to wangi-neeku fohlijahs palaisf walkà, ja winsch winneem swehretu, ka winsch winnus teefahm neusdohtu un draudeja ka winni winnu gribboht Kopenhageni uspasseht. Tad winnam wajadseja pee swehrschanas teikt kur winsch dshwo. Winsch teiza: „Blakkam mescha zilwekam pa kreiso rohku, kur tas leelais nams ar teem sakkajeem lohgu flehgeem.“ Tad dewa winni winnam wihnu dsert un winsch stahweja pee winneem lihds rihtam un skattijahs kà winni tohs dahlderus kalla. Bet kad deena fahze aust, dewa winsch winneem ardeewas un nahza ar preezigu firdi us zeemu, nemas nedohmadams, ka winsch sawu pulksteni, pihpi un pistoli bij aismirsis. Tas fainneeks teiza: „Baldees Deewam ka es Zuchs atkal redsu, es newarreju wiffu nakti gulleht. Kà Zums irr gahjis?“ Bet tas reisneeks dohmaja: Swehrestiba irr swehrestiba un sawu dshwibu glahbdamam newajag Deewa wahrdu pulgoht, kad winnu negribb turreht. Tapedz winsch nekà neteiza. Arri Kopenhagenà winsch nekà neteiza, un patè jau gandrihs to leetu bij aismirsis. Bet pehz kahda laika atnahza par pasti

masa kassite un tanni bij diwi ar sudrabu apkaltas dahrgas pistoles, weens jauns selta pulkstens ar dimanta almineem aplitts, weens sihda tabakas mats ar seltu isschuhts un weena gramata tur klacht. Tanni gramata stahweja: „Do mehs Zums suhtam par tohm bailehm, kurras Zuchs pee mums isturrejakt un par pateizibu, ka Zuchs effect kluffu zeetufchi. Taggad irr wifs pagallam un Zuchs warreht stahstihf kam Zuchs gribbeet.“

W. F. Puknas.

Pawaffaras preefi.

Meld. Klacht jau wiffi putini.

1. Kas ween dwaachu fruhstis wehl, Kam ween affins dshflàs teff! Kattris tahds lai dabbà eet; Dabbai lihdsà preezatees, Skattihf Deewa brijnumus, Gaudihf waffras jaukumus.
2. Klausetees! kà zihruhs; Birmais waffras wehstneffis; Sawu dseemu nodseeda; Preekschshmi mums parahda: Lai mehs firdis pazellam, Deewam sawu nodseedam.
3. Skatteetes! kà sahle sell, Sehtais grauds jau affnu zell, Kur ween azzis mett tur spihd, Satsch! kas rahda fatru brijd: Terribu! — tas arrajam Preeku dohd, us preekschdeenahm.
4. Kohkeem lappas taifahs plaukt, Pukkes fahf no semmes aukt, Wiffa dabba pamohstahs; Wezzai dshwei atfaktahs. Zilweks! — fo wehl gulli tu Grehku meegà, mohstees nu!! —
5. Tahdu mahzibu mums dohd; Pawaffaris eefahloht. Lai tad kuhtri neeffam, Deewu flaweht pafteidsam, Par to: ka Winsch mums proht doht Tahdu preef, scheid dshwojohf.

Chr. Ansohn.

Weitinas dsirdeet!

Isgahjuschu nedeku sehdu kahdu pehz pusdeen sawà istabà, tè cenahf panna neffis schihdinsch un sawu lupru us krahfbenki nosteedams nopuhshahs ittin smaggi. Praffu to: „Nu schihdin, kam tad tik smaggi stenni, waj tad tik grubti eet?“ Schulumms manni kà wezzu draugu pee wahrda faukdams fakka: „Sinname, stuhrgalwi, ka eet grubte, fo dohmajet, schidinem taggad jaesse jaune preze eeks paunem; meitines apnikluses sawe jaukume

nehfat, dohd to sibdem." Braffu: Schulum stahsti man, kas ta par prezzi? Un dsirdeet nu seeminas, meitinas, atleekat rattinaus pee mallas un klaufetees, ko Schulum stahstija. "Turreju G. frohgâ fables un fwehte rihte dohmaje, kur tu fodeene eese, paleez labbake tē pat eels frohgem, warbut lautines no basnizem tē fanahks un dabuse andelet par kahde 2 pimbere un mahrlē. Sanahze ar pulke lautines un bij ittin kohse deene. Behz tam es iseime no frohgem un eerauge pulke meites weenâ zuppâ stahwem, bij tahs seininkas; es peeleene kluffem klahst un dsirde ka no bruhtganem runna. Weena tahda pagarre fakka tã: Deewesinn mahsinas kas buhs, mehš gan katru mahzitaja fwehtdeen nahkam basnizã, schaujamees zauri wiffat basnizai lihds pat preekschaj, gan stahwam us wihrišchu pufsi atgreesufschahs, bet welti ka welti. Tē ohtra atkal fahst teitt: Arri es schodeen fawas azzites mettu rinke rinkeem, bet tawu behdu! neweens pats us mums neslattijahs. Trescha fazzija: Waj newarretum kahdu jaunu mohdi istaisiht pakkal, labbi feini, warbuht tad kertohs, gan tad tee aklee muhs eeraudsitu. To nu wiffe es isklauftjees, gahje klahst, padewe labrihtem un fakke: Mihles meitines, waj sinneet jaunu mohdi, ar ko wiffes warreet dabuht prezzeetes, puife buhs kã traffe. Nu wiffes weenã muttē blahwe: Sulumin, selta Sulumin, teiz kas mums jadarre, dabuse labbe zuppe fweesta un pa 2 telle ahdine no katras, kad atnahkse fables turreht. Es nu teize, ka taggad irr jaunem mohdem, ka mattes waiga ihšes nogreest un ka es jau daušsem tohs efme nogreese, un ka gribbe wehl tohs mattus atpirkt. Nu manni wiffas luhdse, lai apsehlojohs un nahke pee katres us mahjem un nogreese tahs mattes; steidsahs wiffas us mahjem. Es atkal dohmaje nu tik irr laime, atrohtije rohles un fahke eet un greest tohs mattus tahm meitem, fapinne 3 leelas bises un bahse tahs paunã, dewe meitahm pretti kartuhne preeks jakkem. Bet kas nu bij par nelaimi?! Tahs ihšes mattes nestahweja, peegahje ar falmem, bij flaidre trakkles, kad usfakkaje us aufem, tad kritte us azzem, kã sibde peifakes. Es winnahm nu dewa atkal padohme, nesse winnahm no dahrgem meisterem ragga zihbantes, ko us peerem uskrampe, par labbem naudem tahs pahrdewu. Nu bij ittin feines ar ragga zihbantem fattrampetem us peerem un mulkes, kas neslattahs us tahdem meitem."

Tã nu man schihdinsch beidsa fawu stahstu — un pee paunahm peegahjis iswillka dsihwas bises un redseju ar pašcha azzihm tohs mattinaus, bruhnus un mellus un dselstenus, ko schihdinsch latwu meitinahm bij noschlehrejis. Tad nu gribbu to laist laudis, warbuht wehl zittur kur arri meitas rohdašs, us ko puifchi negribb un negribb flattitees nei basnizã nei frohgã, lai prohwe tahs beidsamahs fahles, lai leekahs apzirptees un krampe ragga zihbantes ap peeri, waj tad ihsti tad sen gaiditais bruhtganelis neraffees. Neesmu dabujis ar Schulum faeetees un isdsudeht, ka winna apzirptahm ihšmattehm gahjis, tif

lihds to dsirdechu tad dohšchu atkal sinu, bet to jau fakku, ja Schulum tik buhs par nerrahm istaisijis latweeschu mihlas meitinas, tad tschoppim to naggos un fukka sim tam ahdu. To palihdšehs ihšmattehm
Stuhrgahwa brahka dehlē.

Preeksch Sallaspils latw. mehmfurlu ffohlu
tappa eemalfati:

no Krihzburgas draudses 39 rubl.
Jelgawã, 12. April 1871.

Mahzitajs R. Schulz,
mehmfurlu ffohlas direktors no Kursemmes
puffes.

Preeksch Zuhdu missioni
tappa eemalfati:

no Krihzburgas draudses 24 rubl.
Jelgawã, 12. April 1871.

Mahzitajs G. Seesemann,
Zuhdu missiones dahwanu kassirees.

A t b i l d a s.

S. S. — A. Zuhdu spawina mums it labbi patibf, bet tas pefubtihts rakhs irr par daušs garšch, tã ka to nespehjam eelkt. Deht tahs leetas, kur tai jautai tarpu eefwehtschanaš feljees klahst ias nejaukãis netillams, ka dāschti no kappeem tilko nonabluschti, dewufchees frohgã un tur us to nejehdigako schubrojušchi un lebrumojuschti, eßam pakkal klaušnojuschti un dsirdam, ka wiffam pagastam tas tohti par rebehti bijis, kã dāschti palaidneeti to fwehtu deena tik nefaunigi pulgojušchi un gribboht gahdabt, ka tahdas leetas us preekschu lai wais nenoreet. Neveerehštinasm tad pahri palaišimwu negohdu wiffam gobda newaddam!

S. M. No tahda schlehru prohweschanas siikka ne-atelez nefahta mahziba.
S. E. Kas pats fewi flawe, dabuht rihties zaur pašcha wahrdeem, nesewim to wehl ohtrã lahã gar semni.

M. M. Tã siawota upweschanašs no St... mulschas waggares, kufcheera un spihsmannes irr tik nefauniga, ka negribbahs par to runnabt. Dohsim teem wehl laizru, waj nestitšees zittadã prahtã; ja ne, tad —

**Rabbibas un preekschu tirkus Jelgawã, 19. April,
Rihgã, 17. April un Leepajã, 2. Janwar
1871. gaddã.**

	Malfaja par:	Jelgawã.	Rihgã.	Leepajã.
1/3	Fschetm. (1 puhru) rudru	2 r. 50 f.	2 r. 65 f.	2 r. 60 f.
1/3	" (1 ") fweeschu	4 " —	4 " —	3 " 80 "
1/3	" (1 ") meeschu	2 " 25 "	2 " 40 "	2 " 30 "
1/3	" (1 ") ausu	1 " 30 "	1 " 60 "	1 " 30 "
1/3	" (1 ") sirau	2 " 75 "	3 " —	3 " —
1/3	" (1 ") rupju rudru miltu	2 " 40 "	2 " 25 "	2 " 50 "
1/3	" (1 ") bihdelen	3 " —	4 " 25 "	3 " 50 "
1/3	" (1 ") fweeschu miltu	4 " —	5 " —	4 " 50 "
1/3	" (1 ") meeschu putrainu	3 " —	3 " 25 "	3 " 50 "
1/3	" (1 ") kartoffeli	— " 80 "	— " 70 "	— " 80 "
10	pudu (1 birtauu) feena	3 r. — f.	4 r. — f.	2 r. 50 f.
1/2	" (20 mahrz.) fweesta	5 " —	5 " 25 "	5 " —
1/2	" (20 ") dselles	1 " —	1 " —	— " 90 "
1/2	" (20 ") tabaka	1 " 40 "	1 " 25 "	1 " 80 "
1/2	" (20 ") schlihtu appiau	3 " —	— " —	— " —
1/2	" (20 ") frohwa simu	3 " —	2 " 50 "	2 " —
1/2	" (20 ") bracka "	1 " 50 "	1 " 20 "	1 " 20 "
1	muzzu sinu fehlu	10 " —	9 " —	8 " —
1	" silu	15 " 15 "	14 " 50 "	13 " —
10	pudu farkanas fahls	6 " 75 "	6 " 25 "	— " —
10	" baltas rupjas fahls	6 " 60 "	6 " —	5 " 70 "
10	" " smalkas fahls	6 " 50 "	6 " —	5 " 70 "

Naudas tirgus,

Miġġā 17. April 1871.

	uspraff.	fohl.
5% walfis-aifteenefchanas bikketes ar winneft. I. aifteen.	145	144 5/8
" " " " " II. aifteen.	143	142 3/4
5% walfisbankas-bikketes		91
5% Wdfl. pfandbrieces, uffakkamas	99 1/4	99
" " " " " ne-uffakf.	93	92 1/2

	uspraff.	fohl.
4 1/2% Kurf. pfandbriec, uffakkamas	99 1/2	99
5% " " " " " ne-uffakf.	97	95 1/2
Ribgas-Dinab. dieljelka aqzijas uf 125 rub.	147	146 1/2
5% Ribg-Dinab. " obligazijas uf 125 rub.		
5% Ribg-Zelgaw. " " " " " 100 " "	109	108 1/2

Katw. Awifchu apgahdataja: J. W. Sakranowicz.

Sluddinafchana s.

Kaugemundes pagasta teefa ufaizina wiffus parabdneekus un parabdu dewejus ta nomirufcha Kaugemundes Sermull fainneeka **Jurre Durkewitz**, ta tee ar fawabu parabdu peedobfchanam un weemeldefchanam wiswehlahf libds **1. Mai 1871** wee fchibs pagasta teefas peedobfchobbs, ar to peekobdinafchanu, ka wiffi tee, kas minnekta iffehlgfchanas terminu nebuhs weemeldejufchees ar fawabim praffifchanabim, tays atraiditi un parabdu flehpeji wehst iftkinneem strabpeti. 2

Kaugemundes pagasta teefa, 3. April 1871. (Nr. 8.) Preekfchfehbd.: G. Griewe + + + (S. W.) Pag. teef. fchrihw.: Loepfer.

No Muhrumuischas pagasta teefas wiffi tee, kam fahda parabdu praffifchana wee tabs aifstah-tas mantibas tchbs nomirufchas Geel-Beckenes Ufchemelt fainneekes **Juliese Sandersohn** buhtu, zaur fcho fluddinafchanu teef ufaizinati, fawas praffifchanas wiswehlahf libds **10. Juni fch. g.**, kas par to weenigu iffehlgfchanas terminu nolifts, wee fchibs teefas peedobf, ar to peekobdinafchanu, ka wehst fchi terminu neweens wairs neitks klauftis. Tapat arri tee, kas tai nomirufchai to parabdu palittufchi buhtu, teef uffakft, fawus parabdu libds tam pafcham latkam nomakfakt, jo zittadi ar winneem wehst iftkinna tays darrihts. 3

Muhrumuischa, 10. April 1871. (Nr. 63.) Preekfchfehbd.: G. Utmann. (S. W.) fchrihw.: Smugge.

Sluddinafchana.

Aurfemmes ugguns apdrohfchinaschanas beedribas direkzija wiffem teem apdrohfchinateem, kas nepeederr wee **Kurfemmes kredita beedribas**, zaur fcho peekobdina: ka winneem uf general-fapulzes nofpreedumu no 2. Merz 1870 ta affeluranzes-premija (apdrohfchinaschanas gadda mafka) uf wiffadu wiffi kara gadda **expreekfchu** wee kaffes waldifchanas wehst **preekfch 23. April** ja-eeamalka; ka teem, kas buhs aiflawejufchees to affeluranzes-premiju libds 23. April expreekfchu eemakfakt, wehst fchahs wehst 1% pagaidu intrefses buhs jamalka un ka, ja affeluranzes-premija libds ar taim pagaidu intrefsehm arri **wiswehlahf libds 23. Mai** nebuhs eemakfatas, ta apdrohfchinaschana pamiffam wairs negeld.

Efka jeb mantiba, furras apdrohfchinaschana tabdu wiffi negeldiga tappufi, beedribh zittadi wairs newarretu ufneenta tapf, ka kab ofkal tohpa aifjounota ta weenreiffiga eemalkafschana no 1/4% par nekufamun un no 1/10% par kufamun mantibu. Zelgawa, 22. Merz 1871. (Nr. 265.) Direktors: P. von Drachenfels. Sekreters: A. von Penz.

Spehzigi strahdneeki

atrohn pafahwizu darbu par labbu mafku **Pawaffarmuischa** wee **Slobkas**. 2

Uf grunti ta § 8 paffes un pahrafkifchanas iftkluma, no Pentulls krohna pagasta waldifchanas tee fcheit weeralfitti **Karl Bluhm** un **Kristop Rosenholz** zaur fcho fluddinafchanu teel aizinati, tublin wee fawa pagasta meldeeres un fawus krohna un pagasta nodobfchanas atlibdftnabt, ja tas nenotiks, wiani tad wehst notezefschanas no trim gaddeem, wehstnabts no fchibs deenas, no fcheijeenes klubs iffehgti. 2

(Nr. 55.) Pagasta wegz.: J. Linnag. fchrihwerts: Joh. Krafft.

No Pentulls krohna pagasta teefas zaur to wiffi tee, kam kahdas praffifchanas wee tabs atlibdftfchas mantas ta nomirufcha libdftfchiniga Pentulls-Puhfle mafju fainneeka **Krittoy Kauling** buhtu, tohpa ufaizinati, libds **15. Mai 1871** wee fchibs teefas ufchoftes, jo wehlahf wairs neween neklauftis un ar teem parabdneekem wehst iftkuma tays darrihts. 2

Pentulls pagasta namma, 5. April 1871. (Nr. 33.) Teefas wegz.: J. Feldmann. Teefas fchrihw.: Joh. Krafft.

Wiffem manneem fundehm, kas libds fchin manni ar fawabim awiffeldefchanabim pagobdinajufchi, dohdu ftanabt, ka no fawa libdftfchiniga kohrtela, Karibnes eela **Salzmann** namma, uf Palejas eelu fawu pafchu jaunubuwetu diat tabfchu nammu, ftawr teelo ftifes nammu un polizeju, fawu **fehwefchanas amatu** efmu pahzejhfs.

Par to libds fchin mannim parabditu ufzizibu fawu pafemmitu patezibu fazzidams, libdsu, lai mannu wifku minnetu adreffti jo labbi teef wehrt un wehst joprophjam man nowehle to libds fchin dahwinatu ufzizibu. 2

D. Segebrock,

fehweketajs, fweedejs un drechjupuekku druuffatajs.

Wialalmuischa wee Zelgawas tohpa labbi **ahtraudfchi** ka arri **wehlaudfchi**, ohfchlappiani fawamii **kartupeti** par wee-ejamu titegu pahredhti. 2

Tee flunftigeer fuhdofchanas mehfti, Paakarda englifchu

Superfoffats,

jar 10 gaddi muftu femme par derrigeem aifhiti. Miġġā, teelaja pihs-eela Nr. 19. wee 3

P. van Dyl.

Zelgawa, wee latweefchu bafnijas, wee **Carl Günther**.

Eihwes muischa, Balbohnes bafnijas draudse uf Daugawas wupes krafta, warr tabs **Kallejs** no Zirgem fch. g. labbu weetu dabuht. Turpat warr **strahdneeki** uf wiffu waffaru jeb arri wiffu gaddu pafahwigu darbu dabuht wee gipsakmizu laufchanas. Strahdneeks dabuht brikw kohrtel un pelna wairahf ta 1 rubl. fudr. par deenu. 3

Behnes ofimtuischas uhdens-fudmallas tays dafchadas leetas no tabs aifstah-tas mantas ta meldermeiftera **J. M. Martens**, ka itabas un wirtfchafstes leetas, guttu drabnas, ratti, kamanas, firgu lohpi u. t. j. pr. pret fladru mafku no **18. Mai fch. g.** ifdeenas, libds wifk buhs pahredhti, zaur uhrtwi iffohlitas. 3

Wehwera twifte, blecka pulweris un wiffadas fehwees dabujamas par lehteem tirgeem kolonades rindes ftuhra bohde wee **Klein**. 2

Prefs raugu un wehst Wahfsummes eerftes Swebtes fudmallas, **bihdefetns kweefchu miltus**, tabkato forti, ka arri **kuchu**, **franzu** un **fringetu miltus** lehti pahredhd Zelgawa, lattolu eela falkaja bohdi Nr. 16.

J. Jacobsohn.

Wee **J. W. Steffenhagen** un dehla Zelgawa warr dabuht fchibs grahmatas: **Nhbotu-dahrsneeks**, jeb: **Pilniga** pamahzifchana wiffadus augliqus dahrfstohfus audftnabt un kohpt. No **J. E. Bihgra**. (Ohtra driffe,) 40 l.

Safnu-dahrsneeks, mafais, jeb: **Derrigi** padohmi, ka wiffadas dahrfu falfnes jafehj, jalohpyj un seema jaglabba, fehklas ja-audfe un t. j. pr., wehst dandf gaddu ifprohwefchanas, (ar mafu apriffi un dahrsa kalenderi klafh) farakftiti no **S. Klewera**. Matk. 35 kap.

Tahs preekfch pagasta-lohzejkeem waija-difgas

naudas grahmatinas

irr par 7 1/2 kap. dabujamas wee **J. W. Steffenhagen** un dehla Zelgawa

Basnizas un skohlas sinas.

Weens Kungs, weena tizziba, weena kristiba.

Rahditajs: Dseefnu rohta jaunekteem un wihreem. No Offen Darmstadtas. Biibeles un grehineela farunna. Basuine. Sinas.

Dseefnu rohta jaunekteem un wihreem.

(Preeksrunnas weeta.)

„Dseedafchanas beedribahm irr allasch labbi augst.“ Ta Balt. w. pehrnaja gadda rakstija, un wezzu wezza tautas dseefmina fakka:

Luhko, brabli, lthgawianu.
Luhko labbu dseedataju!
Kurra labba dseedataja.
Ta tikkust darbinas.

Bet scha laika skohlmeistari kuhdsahs par to, ka dasha draudse dseedafchanas beedriba tikkai swehtku dehl kollotees, un pehz pagahjuscheem swehtkeem isnikksoht. Kur ta irr, tur mas labbu anglu buhs redsams. Dseedatajeem jadseed, un beedribai japastahw, wai swehtki irr wai naw. „Saure Wochen, frohe Feste;“ tas irr: preezigus swehtkus tee ween warr swehtikt, kas papreeksch tizzigi strahdajuschi. Tahda tizziba Wahsemneekem. Bet lai nu irr ka buhdams; weena leeta pee dseedafchanas wajadstiga: nohtes.*) Wezzos laikos bes tahm istikka, ka schee wahrdi rahda:

Gannos eedams, zubgannos,
Stages sinu lamola.
Tad ardam, ezjedams
Tahs ahra skheerinaj.

Nohschu wajadstibu wifs wairak skohlmeistari atjinnuschi, jo tee bija lihds schim tee gahdataji, un dascham bija japuhlejahs deenu un nakti, lai tittu gattamas, ko ihsta laika preekscha likt; bet kad dseedafchanas swehtki bija pagallam, tad nohtes bij jamett pee mallas, jo tahs bij tikkai preeksch tahs reises.

Lai nu us preekschu tahdi skheerschi wairas zella ne-mestohs, tad Widsemnes skohlmeistari jau 1869ta g. Turraide japuhjedamees manni luhgusch, lai es tahdas dseefmas, kurras wirni man peesuhstischoht, faleefoht kohpa, un lai leefoht drikkeht. Gaddu wehlat Turraide nospreeda, ka scho krahhumu fauffchoht par Dseefnu rohtu. Bet te nu arr israhdiyahs, ka schai grahmatai buhs diwas dallas. Pirma: dahrsa pulkes, ohtra lauka pulkes. Par dahrsa pulkehm mehsh fauzam Wahzeeschu dseefmas, jo wirnas gan drihs wiffas no dahrsneeka seh-tas, kohptas un taula semme auguschas; par lauka pulkehm bij jafauz Latw. tautas dseefmas; jo wirnas paschas no sewis dihguschas, schur un tur seedejuschas, us grahweem, zekmallä, mescha us eschahm un zittur. Newarreja un newarreja atstahst ne-usnemtas schahs shtahs pulkites, kas ta mihligi un pasemmigi flattahs azzis. Bija un bija tahs japinu frohni, lai paleel par ihpashu rohtu, ar ko Latweeschu dsihwi warretu puschoht.

*) Kapetz nohtes un ne wis zihvari, jeb zihvari, ka Kulemeeki runna, par to sche til ween peemineschu: Ar zihpareem ta gahjis, ka ar Wahzeeschu eenaidneekem 1870ta gadda: Die Geschichte ist das Weltgericht. (Wentchel.)

Schi dseefnu rohta taggad Wahsemne drikkajama un jau pussä gattawa. Par to nu man laudim pee laika sinna jadohd. Pirmai dallä, ko, ka peeminneju, par dahrsa pulkehm nosauzahn, 50 nummuri atrohдахs. Stary teem atraddisi wiffadas dseefmas, kas pee scha laika plashakos dsihwes wajadstigas: Schi irr ta Kunga deen; Deews swehti ^{Wid-} _{Kur-} semmi; Deews fargi Keifar, swehtku ds., beedribas ds., dabbas ds., farra ds., mihlestibas ds., scherschanahs ds. un pehdigi diwi laimes wehleschanas. Peetiks!

Par scho dseefnu wehrtibu, us musikas skattoht, newajadsehsh shtihdetees; bet zitta leeta irr, ja us to luhko, wai wiffaem isdeweesh Wahzeeschu wahrduh ta pahrtul-foht, ka naw jafakka: dseefma nowaddejusees! Lai nemm par labbu! kas zitta mantai warr aistikt. Lohs nahk ar gaidishanu.

Jo plashati man jarunna par dseefnu rohtas ohtru daku, par lauka pulkehm. Teefa irr gan, ko Latw. aw. agrak fazzija, ka ar tautu dseefmahm Wahsemne dseefnu swehtkos ne kur nepeeteekoht, un ka skunstes dseefnu wajagohht. Bet te mums jaischkir dseedafchanas swehtki Wahsemne no dseed. sw. Baltija. Tur dseed tik ween mahziti dseedataji, scheitan eefahzeji, mas mahziti lauzeneeki. Un wai tad swehtku dehl ween dseed? Wai tadeht tautu ds. atmettamas? Tautas ds. irr wiffu dseefnu fakne. Wehl scho baltu deenu Italijas komponisti staiga apfahrt meldirus noklauhdamees un us-rakstidami, ko ganni un zitti nemahziti lautimi dseed. Mahjas pahrnahluschi tee sehstahs pee rakstama galda, pee klawerehm, un bruhke dsidetus meldirus operes, konzertes. Dauds no teem meldirum, ko taggad basniza Deewam par gohdu dseedam, no Wahzeeschu laizigahm tautas dseefmahm zehlahs. Kad preeksch kahdeem 20 gaddeem kelnes slawenee dseedataji Londonä dseedaja, tad nebij wis skunstes dseefmas, kas kchnixenes sirdi sagrahba, bet masa, masa shtka tautas dseefma: „Zegt gang i ans Brümmele, trink aber net.“ Tahdu dseefnu arri Latweeschum netruhtsi, kaut bihtu ween tahdi dseedataji. Dseefma irr labba, ja ta zilweta sirdi pazell, un katram jadseed ta dseefma, ko wirsch spehj labbi dseedahht. Tas irr allasch dseedatajeem bijis par pohstu, kad augstaki skheja, ne ka spahrni neffa. Mufsu lauka dseedataji irr bijuschi un buhs allasch eefahzeji, kam jaturrabs wairak pee weeglahm tautas dseefmahm, ne ka pee grubtahm skunstes dseefmahm. Katra tauta turrohs pee sawahm tautas dseefmahm; jo kas mihlo aishgahjuschohs, tas arri zeeni wirnu mantu. Ta irr wirnam ta miblakä stahte jawu dsihwi puschojoht. Bes tam schi ta weeniga manta, kas mums no tehwu tehweem aiskuffsi. Un to-mehr Latweeschu sawas dseefmas irr atmettuschi. Kapetz? par to arr jau Latw. aw. swarrigus wahrduh runnaju-schas, bet ka man leefahs, tikkai tahs ahrigas wainas

peeminnefchaf. Pee ahrigahm mainahm wehl japeeminn
Widsemme: aiflee g f a n a. Brahu draudse aifleedsa
laizigas tautas ds. tahs par blehru dseefmahm nofau-
dama, tapat ka behruam aifleedsam flaitu abholu eht,
kam tahrs eefshâ. Shi eefshiga kaite bija tahs ne-
gantahs perschas, tee beffamigeer wahrdi. kas gan drihs
katrai dseefmai bija peemettufchees. Dhtra waina bija
peejaulti fweefchi wahrdi:

Waffar gabja diw bahini,
Ai firin gur,
Zubras mallâ dseedadami,
Oppizetj, oppizetj, ar wirwin waiwafin.

Trefcha waina: Tautas dseefmas naw fcho laifu uf
weenu balfu dseedamas. Ja jau Wahzeefchu meldini,
kas dauds kuplafi ne ka Latweefchu meldini, tillai uf bal-
fim ween fcho laifu dseedami, zil wairaf tad Latweefchu
dseefmahm tahdas rohtas newaijadseja. Uf weenu balfu
dseedoht Latw. wezza dseefma bij plikka un kaila.

Dseefmas irr diwejadas: garrigas un laizigas.
Abbejas Deewam warr patift, wai nepatift. Ka tew
lauts par laizigahm leetahm runnahd ta tew arr brihw
par wimmahm peeflahjigi dseedahd. Pee dseefmas ja-
iffchirr diwas leetas: wahrdi un musika. Pee musi-
kas peederd meldinsh un zitti balfi. Dichters irr tas,
kas wahrduf idohmajis, Komponists tas, kas wai
nu meldinam, wai ziteem balfeem par tehnu. Til wez-
zds laids weens weenigs wiffu darbu padarrija. Labba
dseefma irr ihfa Dec wa dahwana; tadehl ta arri tam
ween idohdahs, kam fehligs Deews uf to ihpaschas
dahwanas dewis; kam ne, tam ne. Tahds wihrs, kam
ihfs dseefmu un dseedafchanas gars, irr ka praweets,
jaur lo Deews pats zilweku firdis wai nu pazell, wai
fattrizina. Tahdu wihru Deews pats fuhta pee faweem
laudim, no kaut tahdas tahrtas to rendams. Tadehl
naw brihnams, ka arr nemabziteem Latweefcheem derra-
gas dseefmas jau wezzds laids bijufchas, un ka tahs
wezzahs irr labbas, ne ka tahs jaunahs. Dsilli mah-
ziti fungi, ka Herders un daschi Wahzenneekt tahs te-
fufchi un muhsu zeentigi mahzitaji Büttners un Ulmans
luhtojufchi fakraft, wehl fcho deen ar tahm darbodamees,
ihpafchi zeen. Vielenstein mahz., kas apnehmees wiffu Lat-
weefchu dsihwi un bufschannu gaismâ zelt un gohda litt.
Par tahdu darbu newarram fcheem gohda wihreem deef-
gan pateift.

Ja nu ftattahm uf Latweefchu meldineem, tad jabrih-
nahs, kur muhsu wezztehwi nehmuufchi tahdu fmalku mehra-
auflu, wiffu, kas pee ta peederrigs, ifnehriht un norikreht.
Te irr littumi p e pilditi, par fo beefas grammatas mehds
farafstiht. (Es falku littumi p e pilditi, ne wiff isvilditi,
ka taggad daschi runna. Wannâ laifâ, tas irr, kad es
wehl biju jauns un ifdeenas Latweefchu wallodu dsirdeju,
tif frohdseneekt bija tee isvilditaji, tad nefazzija wis uf-
glabba un usgaidi, bet paglabba un pagaidi, tad dsinnahs
draugs drauga wehlefschannu p e pildit, bet taggad pilda
laulâ.)

Latweets naw ne Kreews, ne Zggaunis; tapat arr
Latweefchu meldineem irr fawadiba un ihpafchiba. Lat-
weefchu meldini irr trijadi: wezzee, widdejee un
jaunee. Tee wezzee faeet ar muhsu basnijas mel-
dineem, kas ap Uuttera laifu zehluschees. Meift aeolifch,
nach jonifch modulirend. Tee widdejee tuhwojahs fchim

laifam, bet paleef fawadi pirmâ un ohtrâ nolaideenâ.
Moderne Tonart ohne Modulation in die Dominante;
Schluß und Halbschluß durch den 4. Dreiklang. Tee jau-
nee meldini gan drihs, wai arr glufchi tahdi ka Wahzeef-
fchu meldini; daschi teefchahm no Wahzeefcheem nemti,
glufchi retti no Kreeweem. Zum Theil, oder ganz modern,
aber nicht immer national. Zeefahs, ka Latweefchi buhtu
tuwi raddi ar Wahzeefcheem pehz eefshligas dsihwes.

Pehz wehrihas jafalka: ne wiffi meldini isdewu-
fchees. Daschi, ta faktoht, jau pirmâ virti grimmuufchi;
daschi laifam pehzaf ta fareschgiti, ka newarr wairis at-
reschgiti. Daschi pawiddum. Trefcha teefa buhs tahdu,
kas irr wehrtes dseedahd. No tahdeem tu atraddist
Dseefmu rohtâ 85, bes tam peelikkumâ 5 laimes wehle-
fchanas pehz fcha laifa wihfes no J. P. un D. J. Tahm
Tahnu dseefmahm gauschi maf tahpfschu (Tonstufen) pa 3,
pa 4, pa 5. Tadehl nebija weegla leeta tahduf nabaga
meldinuf uf 4 balfi falift. Kas leelus raibumuf gaidijis,
tas peewilfees. Lauka pulke paleef lauka pulke, wai frohni
pinn, wai nepinn. Swefchas perwes pulkei peelift ne-
flahjahs. Bet atraddist te arri tit jautas un kuplas
dseefmes, ka tahs Peterburgas fungi wehlejufchees fawâ
kohri dseedahd; te atraddist dseefmas, kam naw no Wah-
zeefchu dseefmahm jafamnahs. Birno reiff faleekohd bij
jauftremm dauds dseefmu, lai laudis ar tahm eepafstohs.
Pehzal warr brahfeht. Latweeti! Sche nu irr wezzu tehnu
weeniga wezzu wezza manta, kas tew rahda, ka wimm
preezajufchees, ka wimm behdajufchees. Wai man nu is-
dewees fcho mehflâs gulleedamu, aifmurfu mantu leeta litt
un gohdâ zelt, wai tu to atfihfi par fawu ihpafchumu,
wai fazzit: tas irr faufs no manneem fauleem, ta irr
meefa no mannahm meefahm, to jau nu redfeftin. Te nu
irr tahs pufkites, kas patunifchâ weeta seedeja, jaunâ
frohni fapihtas un fawâ peedfimtâ fphohdribâ parahditas.
Kaut jel tahs tew buhtu dahrgas un zeenijamas! Lai
Deews dohd, ka wimm mihliga fmarfcha tew buhtu par
atfwirdinafchannu gruhdas un weeglâs deenas, dseedafcha-
nas beedribâ un dseefmu fwehtds! Kaut tu par fcho
rohtu preezahd preezatohs! Es fcha darba neefmu mellejis,
bet darbs manni. Efmu farunnajees ar wezzakeem dseefmu
meiftareem, un fchee gohda wihri ne fawa padohma ne
fawas palihdsibas naw leegufchi, par fo winneem fcheitan
pateizu. Pateizu arri wiffem teem, kas man dseefmas
peefubtijufchi, ihpafchi zeenigam Luggufchu mahzitajam
G. Ullmann.

Janosfehlo, ka newarreju nogaidiht, famehr zeenigs
Vielenstein m. fawu darbu pabeidjis, fo ufnehmees, dseef-
mas pehz wahrdeem wehrtdams un falikdams. Kad ohtru
reiff dseefmu rohtu drikkehs, tad, ja dsihwoffim, Wiana
tibritus graudus ar pateizibu bruhfesim. Bes tam wehl
japeeminn, ka wehl neeffam gallâ. Nakt jaw beefchi ween
dseefmas flakt. Drihs buhs atkal til dauds kohpâ, ka
buhf pilniga fchirra. Ar laifu zeffees arri jaukti kohri,
pee kurreem meitas un feewas peebeedroffees un kurrds
katra dseefma dauds jaukafi atffannehs, ne ka kad wihri
ween dseed. Lai tad Deews jumf peefchirr ihfus kom-
ponistuf! Tahlumf irr dseedafchanas beedribu
leelakais eenaidneekt. Agrafi jau tahdas fanahf-
fchanas neifplauts, lihds famehr nebhfs katrâ stuhri til
dauds ffohlu, ka dseedatajam naw wairaf jaeet, ka fahdas
pahra werfes.

Kas dseefmu rohtu pirl, tam japirl abbas dallas. Latweefchu dseefmas dseedoht dseedataj's fataiifees uf raibalahm un gruhtafahm Wahzeefchu dseefmahm, bes furrahm, fa peeminnejahm, fchaj laika nemarram un arr negribbam peetift. Skohlmeistari pafchi buhs tee pahrdeweji, lai jo drihsal grahmata nahf laudis, un lai jo wairaf pekmas atleef; jo wifs eenahkums paliks Widssemes skohlmeisteru bahrimu lahdei par labbu. Rabbi buhs, ja katram dseedatajam sawa grahmata rohla.

Effam rehkinajufchi par Widssemu un Kursemmi 100 draudses; ja nu zaur zaurehm 30 dseedataju uf draudses rehkina, tad tee pastelleti 3000 effemplari gan ijees. Tikkai partitures ween buhs dabujamas, pr. tahdas nohtes, fur wiffi balfi kohpa, jo fcha laika dseefmu meistari atsinufchi, fa tas dseedatajeem effoht derrigaki, ne fa tad katram tikkai weens balfs preefsch azzim stahw. Mehs ar Kursenneekeem effam brahl un weenas mahtes behrni. Tadehl zerrefam, fa wiink muhs neapfaunehs, no mums fchiramees. Pee weenas grahmatas turrotees, warrefim jo weeglat weenreis wiffi kohpa weenus fwehtkus fwehtibt, ta weenprahbitu, mihlesitibu un tautas isplaukffchanu kohpt, un zaur tahdeem augleem wiffieem parahdiht, fa muhsu dseefmas wairs nam blehru dseefmas, bet Deewam palihkamas gohda dseefmas, no furrahm arri Wahzsemme fcho laiku brahl draudse neatraufjabs.

Masa zinnata gahsch leelu wesumu. Zaur fcho masu grahmaturu, fo par dseefmu rohtu uofauzam, nenotits wis leelas lectas; bet dauds paslechptu dohmu nahfs gaisma. Buhs redsami fkaugi, kas par zitta darbu un mantu newarr preezatees. Tee warr buht parahdihs tikkai fchahdas, tahdas mainas un buhs mums derrigi palihgi. Buhs redsami tahdi tehwinu, tam wiffa Latweefchu buhschana reebiga; teem atgahdinajam 4. haufli un fa tas putnis irr negants, kas sawa pehrlla nezeeni. Buhs redsami fwehtuki, kas tikkai garrigas dseefmas ween lauj dseedaht. Teem peeminnam, fa Deews ne ween 1 fwehtdeenu, bet arr 6 darbadeenas raddijs. Buhs redsami fkrehejeji, tam bailes, fa zaur Latweefchu tautas dseefmahm wahzinashana tiffchoht aiskaweta. Lai tee turrabs pee dahrsa pufkchm, bet lai atgahdajabs, fa fatris putnis papreefsch to meldinu welf, fo no tehwa un mahtes dfrdejis. Kawetaj's irr tas, kas putnam papreefsch fweefchu meldinu mahza. Buhs pehdigi redsamas tahs weenteefigas firdis, kas ar behna prahtu preezajabs til labbi par tahm pufkitechm, kas aug lauka Deewa walla, fa arri par tahm, kas fweefcha stalta dahrsa augufchas, sawu dshwi ar abbahm pufkchodamas un par abbahm Deewam pateifdamas.

Kaut jel mums dauds tahdu weenteefigu fieschu buhtu, tad jo drihsal wiffa Widssemme un Kursemme paliktu par flaitu dahrsu.

Wiffus zeenigus Latweefchu laika rokstu apgahdatajus luhdsu usnemt fcho sinu par Dseefmu rohtu sawas lap-pas bes pahstinashanas un rakstu pahrgrohschanas. Gohda dehl papreefsch stana bij jalaisch zeemineem.

Walfä, ap leeldeenu 1871.

J. Zimse.

No Hessen Darmstadtas.

(Beigums.)

Tas wihrs fa meefas fwehtdeen kappä guldinajam, nebij wis Deewa saimotaj's, turpretti kreetns wihrs, kas sawu tizzibu ar sawu kristigu isturreschanohs apleezinaja. Titween, fa frohgera amats winnu aiskaweja ar zitteem draudses lohzeleem Deewa nammä atnahft. Kad eerasta wihse awischu lassitaji pee wiinka sapulzejabs, farunna-damees par dabbas fwehkeem un dabbas liffumeem, tad arri winsch klaufijabs, un to kas labes, paturreja. Bet fchee wiinka weefi un draugi, pa leelakai dalkai bij tahdi, par lahdeem Dahwids sawä laika diwlahrtigi dseedajis: „Tee gekki sawä firdi fakka: Deewa nau.“ — Schis wihrs walfarä pufksten $\frac{1}{26}$ bij nomirris. Tihki palkaleja kambari guldinaja; bet weefi un draugi tehseja zauru nakti preefschajä kambari. Kad nu rihta pufksten $\frac{1}{26}$, semme ar wiffu nammu, fur tee fehdeja, ar stipru warru un pehrkona trohlfni pagruhdabs uf augfchu, tad wiffi pilnä kallä brehza: „Mirrons no kambara nahf ahra!“ un wiffi pee semmes pakritta. Us tahdu brehlfchanu deewahijigs wihrs, nomirreja raddineels, durwis atwehris, wiinkus pee semmes pakrittuschus redsedams, uf teem fakka: „Zuhs effat tee mirroni, jums buhs augfchamzeltees un nahft preefsch ta fohdakrehfla Kristus!“ — Tas ohtrais semmes gruhdeens fwehtdeen ap basuizas laiku isbeedeja weenu melderi sawas patmallas, kad patlabban ar wiffieem gangeem malle. Winsch isfrehjis ahra, teff pa eelu raudadams un brehfdams: „Nu pasfaulei gals!“ Seemina pa atwehrtu lohgu winnom pretti: „Pasfaule pahreet un wiinkas gohdiba, bet kas Deewa prahtu darra, tas paleef muhschigi! Melder funks, ta stahw rakfihits!“ — Zitti gudro, fo jelle semmes trihzeschana apfihme? Bet ja semmes trihzeschana uf dabbas liffumeem nogruntejabs, fo jelle wiinka warr apfihmeht? Bet dwehfeles jefchu netiziba grimmschus, tomehr sawas dohmas, fa weens Deews irr, kas walda, neware isdseht. — Swehtdeenas walfarä, kad gudrineeki gastuhfi fanahkufchi runnaja un spreeda, tad warreja daschadas atbildes dabuht dfrdeht. Weens runnataj's fakka: „Es sinnu, semmes trihzeschana apfihme far ru. Tä tas 1869 un 1870 bij un tuhlin pehz fcho karri.“ Ohtrais spreesch: „Es labbahl sinnu; fa apfihme augligu gaddu.“ Bet keege-neeka jautra feewina eefauzabs: „Geklausajt gudrineeki, es wehl labbahl sinnu, fo semmes trihzeschana apfihme. Kad pehrnaja gaddä karfeh iszehlabs, tad isbailes muhs wiffus pabrnehma. Tahdas isbailes tohs lantinus fwehtdeenam dshin dfinna uf Deewa nammu un uf luhgshanas stundahm; gastuhfchi un fchenki wiffä muhsu leelaja zeemata stahweja tuffchi, Deewa luhdsejus dfrdeja, Deewa saimotaju nedfrdeja. Taggad mees gaidams. Nesinnu zil to pateizibu, fo Deews dabujis, bet grehlu lustes jau zekabs gan kahjäs. Til fo Parise bij kapituleerejust, jau fltu galwinu gawilefchanas walfaräs uf

eelahm warreja dſirdeht. Tapehz muhsu Kungs un Deews zaur ſemmes trihzeſcham ar warrenu baſi uſ mums wiſſeem, bet ihpaſchi uſ jums pahrgudreem runna: „Dohdat Deewam gohdu!“ Tahdu ſpreddiki no keegelneeka ſeewinas eeklauſijuschees, gudrineeki kluffinam no ſaweem ſehdekteem pazehlahs un aigahja.

Tahdu lauschu, kahda ſchi keegelneeka ſeewina, tur ap Darmſtadt, paldeews Deewam, effoht wehl wairahf.

L—1.

Bibbeles un grehzineeka farunna.

3.

„Das wahrds, fo es esmu runnais, tas wirru fohdihſ paſtara deena. (Zahn. ew. 12, 48.)

Grehz.: Deewa nodohms tas nebuht nau, mums tahdu ſmaggu tizzibu uſſpreest!

Bibbele: Jo ſas wiſſus bauſſus turr, un weena kluhp, tas irr noſeedſees pee wiſſeem. (Jehf. gr. 2, 10.)

Grehz.: Es zerru, fa Deews man buhs ſchehligs.

Bibbele: Tas Kungs, Kungs, Stiprais Deews irr ſchehligs, ſirdsmihligs un lehnprahtigs, un ſeels no labbdarrifchanas un pateſibas, turredams lehnprahtibu pee dandſ tuhſtoſcheem, peedohd noſeegumus, pahrkahpſchanas un grehluſ; bet tomehr neleek wainigam buht par newainigu. (2. Mohf. gr. 34, 6, 7.)

Grehz.: Ka netizzu, ta netizzu, fa es esmu tif negants, fa manni Deews warretu nofohdihſ ellē.

Bibbele: Tee beſdeewigi atgreesifees atpakkaf ellē, wiſſi pagani, ſas Deewu aiſmirſt. (Dahw. dſeefm. gr. 9, 18.) Juhſ tſchuhſſas un ohdſchu dſimmums, fa juhs iſbehzſeet no tahs elles fohdibas? (Matt. ewan. 23, 33.)

Grehz.: Waj tad nelad zekka nau, kur ſchim breeſmigam fohdam warretu iſmuki?

Bibbele: Jeſus ſakka: „Es esmu tas zekſch, ta pateſiba un ta dſihwiba; neweens nenahf pee to Jehwu, fa ween zaur manni. (Zahn. ewan. 14, 6.) Jo Weens Deews irr un Weens Widdutais ſtarp Deewa un zilwekeem, tas Zilweks Kriſtus Jeſus. (1. Tim. gr. 2, 5.)

Grehz.: Nu jaw prohtu! ja es darru zil es warru, tad Kriſtus preekſch mannim atkal darrihs to zittu.

Bibbele: Jums Kriſtus neder neko, ſas juhs zaur to bauſlibu gribbat tapſ taiſnoti. (Gal. gr. 5, 4.)

Grehz.: Nu fo tad lai es darru?

Bibbele: Tapehz noſchehloſeet un atgreeseetees, fa juhs grehki tohp ideldeti. (Apuſt. Darb. 3, 19. Stattees arri Ap. Darb. 2, 37—46.)

(Uſ preekſchu wehl.)

B a ſ u h n e.

Bihſtatees Deewu un dohdeet tam gohd',
 Wiſch irr wiſſpehzigſ, wiſſpehzigſ irr Deews.
 Brihniſchi darbi, fo ſtrahdaht Wiſch proht,
 Ko Wiſch nodohma, tas noteel pateef'
 Kahda ta ſemme irr bijuſt gan,
 Tumscha un tuſſcha un uhdens wiſpahr'
 Deewam kad patihf, weens wahrdiaſch ween ſkann,
 Tuhlit tas noteel un peepildahs arr.
 Gaſma un dſihwiba no Winna nahf,
 Tawkums un greſniba zaur Winna ſell,
 Peepilda wiſſu, un ſinna un mahf,
 Zaur to Wiſch muhschigu gohdu ſew zell.
 Bihſtatees Deewu un dohdat tam gohd',
 Wiſch irr wiſſpehzigſ, wiſſpehzigſ irr Deews.
 Teizams Wiſch, ſweizams un ſlawejams loht',
 Augſti Wiſch zeenamſ un bihſtams Kungs Deews.
 Wiſſ kam ween dwaſcha, kam dſihwib', ſas kuſt,
 Zilweks, ſiws, putnis, ſwehrs, lohpiſch un tahrs,
 Warr gan to deewigu ſpekta fajuſt,
 Buhdami Deewa wiſſaugſtaja darbs.
 Tapehz lai mohſtahs wiſſ raddijums teift,
 Deewu to Kungu to Rehniru ſweht',
 Zilweks wiſwairahf nemuhscham warr beigt,
 Pateift un ſlaweht, fa nahkahs gan ſpeht,
 Dſihwibas dwaſchu un nemirſtig' garr'
 Zilweka nahſes eepuhſis pats,
 Behz ſawa gihnja un lihſibas darr',
 Zilweks irr tappis behnis Deewam un rads;
 Zilweks tas augſtatais raddijums irr
 Ittin ſtarp wiſſeem, fo raddijis Deews,
 Winnam Deews muhschigu preeku peekſkarr,
 Aplatimo dwehfeli un aplaimo meeſ',
 Gudris, ſirdſſchehligs, lehns, pateſigſ Deews,
 Sawu paſchmihlaku dehlu eedohd,
 Lai zaur to zilweku behni pateef',
 Nahwe jau grimmuſchi dſihwib' atrohd.
 Bihſtatees Deewu un kalpojeet tam,
 Wiſch irr ſirdſſchehligs, ſirdſſchehligs irr Deews.
 Laudis un tautas juhs zittam nefam,
 Deewam tam dſihwam ween peekerratees!

A. Skumpe.

S i n n a s.

Ugahles mahzitajam, J. Karpienſki kungam, ſas gruhſas ſlimmibas dehl neſpehſ wairs ſawu draudſi apfohpt, tappa par palihgu apſtiprinahts N. Beuthnera kungs, un

Talſes draudſe, kur lihſſchinnigais mahzitajis Tilinga kungs ſlimmibas dehl no ſawa amata pawiffam atkappahs, tappa par mahzitaju iſwehlehts un apſtiprinahts Th. Wiebecka kungs. — Lai Deews palihdſ ſcheem jauneem draudſes ganniht, ta Kunga draudſes pehz Winna prahta un Winna ſw. garra ſpekla!

P. S.

Latw. Awichu apgahdatajs: J. W. Safranowicz.

No zenſures atwehlehts. Nihga, 16. April 1871.

Druckahſ pee J. W. Steffenhagen un dehl.